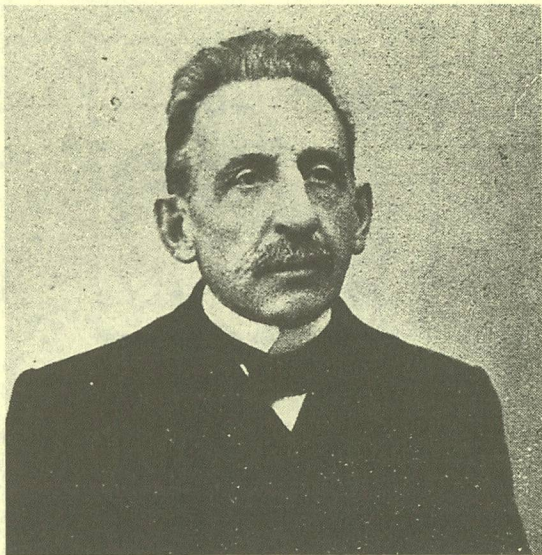

DELPIRE, Lodewijk (eigenlijk Louis-Marie) (Antwerpen 12 december 1846 – Schaarbeek 26 maart 1927).

Kreeg eerst onderwijs te Rijkevorsel en te Turnhout, daarna van 1863 af aan de lagere normaalschool in het Waalse Nijvel. In 1866 werd Delpire onderwijzer in Sint-Joost-ten-Node, waar hij onder meer de dichters **Jan van Droogenbroeck**, **Frans de Cort** en **Johan M. Dautzenberg** leerde kennen. In 1868 werd hij te Lier leraar aan de middelbare school en in 1873 bestuurder van de gemeenteschool; hij sloot er vriendschap met **Domien Sleenckx** en **Tony Bergmann**. Sedert 1879 was hij achtereenvolgens leraar aan de lagere normaalschool te Mons, Nieuwpoort, Boom en vanaf 1886 tot zijn pensioen in 1907 te Laken.

Delpire was reeds Vlaamsgezind toen hij naar Nijvel ging studeren en bleef zijn leven lang een radicale **flamingant**. Hij ontplooidde zijn Vlaamsgezinde activiteiten vooral te Brussel: hij werd er lid en naderhand voorzitter van **De Veldbloem**, was werkzaam in het **Willemsfonds** en werd in 1905 de eerste secretaris van het **Algemeen-Nederlands Verbond** (ANV). Vooral vanuit sociale bewogenheid werd hij een verdediger van de Nederlandse taal; daarom ijverde hij voor de herziening van het proces **Jan Coucke** en **Pieter Goethals**.

Grote bekendheid kregen de *Open Brieven* die Delpire, onder de naam **Didaskalos** (Grieks voor leraar) – lange tijd bleef de auteur ervan onbe-

Lodewijk Delpire was een Brussels flamingant. Onder het pseudoniem van Didaskalos publiceerde hij tussen 1907 en 1909 in *De Standaard* 34 "Open brieven" waarin de verfransing van het openbaar bestuur werd aangeklaagd. (G. DURNEZ)

kend – in 1907-1909 in het Antwerpse halfmaandelijkse blad *De Standaard* publiceerde. De Brieven van 1907-1908 waren gericht aan minister van spoorwegen en post, telegraaf en telefoon, **Joris Helleputte**; ze werden in 1908 tot vlugschrift verwerkt en onder de titel *Budgetvreters* door het ANV uitgegeven. De Brief van 1909 was gericht aan minister van financiën Julien Liebaert. In de 34 *Open Brieven* aan Helleputte werd, vooral aan de hand van statistische gegevens, die in hun geheel niet werden weerlegd, het overwicht van eentalig Franse hoge ambtenaren op het ministerie bewezen. Dat betekende voor de Vlamingen een tweederangspositie, met alle financiële nadelen van dien. Verder werd er ook melding gemaakt van de overtredingen van de taalwet, het geknoei ten nadele van de Vlamingen bij examens en bevorderingen enzovoort. Het werk van Didaskalos werd een vast bestanddeel in de argumentatie van de flaminganten; zij hebben het procédé verder toegepast en daardoor lagere Vlaamse ambtenaren meer Vlaams bewustzijn bijgebracht.

Tijdens de Eerste Wereldoorlog steunde de zeventigjarige Delpire het activisme met talrijke voordrachten en artikelen en door in 1917-1918 de examenjury voor kandidaat-onderwijzers voor te zitten. In 1918 was hij lid van de Brabantse Gouwradaad (Provinciale raad). Na de oorlog trad Delpire toe tot **Het Vlaamsche Front** en stond in 1925, als tachtigjarige, in het arrondissement Leuven op de senaatslijst van die partij, het jaar nadien te Schaarbeek op die voor de gemeenteraadsverkiezingen.

WERKEN: *Tot eerherstel van Jan Coucke en Pieter Goethals, martelaar van het gerecht den 6 november 1860, z.j.*; – *Budgetvreters.*

Open brieven van Didaskalos aan M. Helleputte, minister van spoorwegen, telegrafien en telefonen, 1908; – De 34 open brieven geschreven door Didaskalos aan M. Helleputte, minister van Spoorwegen, Posterijen, Telegrafien en Telefonen en verschenen in “De Standaard” van 9 mei 1907 tot april 1909, 1909; – ‘1e Open Brief aan den Weledelen Heer Liebaert, Minister van ’s Lands Geldwezen’, in *De Standaard*, jg. 3, nr. 6 (1909); – ‘Twee Vlaamsche Martelaren. In Memoriam 16 November 1860’, in *De Schelde* (4 december 1921).

LITERATUUR: M. Basse, *De Vlaamsche Beweging van 1905 tot 1930*, I, 1933; – H.J. Elias, *Geschiedenis van de Vlaamse gedachte*, IV, 1965; – A.W. Willemsen, *De Vlaamse Beweging. I. van 1830 tot 1914*, in *Twintig Eeuwen Vlaanderen*, IV, 1974.

ILLUSTRATIE(S), zie: bestuur.

REGINALD DE SCHRYVER*